

Opptaksutvalget

Deres referanse

Vår referanse
22/41-4

Vår dato
02.06.2022

Skriftlig innspill til Opptaksutvalget

UHR-Utdanning takker for muligheten til å komme med skriftlig innspill til Opptaksutvalgets notat. UHR-Utdanning viser også til innspill fra institusjonene.

Kvalifisering

Den vanligste veien inn i høyere utdanning er i dag generell studiekompetanse (GSK). UHR-Utdanning mener ordningen med GSK fungerer godt og at den bør fortsette. Det finnes også andre veier inn i høyere utdanning i dag som for eksempel 23/5-regelen, y-vei og realkompetanse. De fleste av disse ordningene fungerer godt, men UHR-Utdanning mener det er behov for å se nærmere på realkompetansevurdering som er en svært ressurskrevende ordning.

Opptaksutvalget stiller spørsmål om hvorvidt en nasjonal kvalifiserende prøve (som den svenske ordningen behørighetsprøve) kan være et alternativ for søkere som ikke har studiekompetanse. UHR-Utdanning mener en slik kvalifiserende prøve er interessant og at det bør utredes nærmere hvordan en slik prøve kan organiseres og hvorvidt en slik prøve vil være samfunnsøkonomisk lønnsom.

UHR-Utdanning har i tidligere diskusjoner pekt på at det er ønskelig å beholde muligheten for spesielle opptakskrav. UHR-Utdanning mener at basår allerede dekkes av forkurs i Norge. UHR-Utdanning mener at det handlingsrommet som institusjonene har i dag med å kunne tilby forkurs på utdanningsprogram der det er ønskelig, er tilstrekkelig.

Tilbakemelding fra UHRs strategiske enhet for MNT-fag, UHR-MNT, peker på at det fortsatt er behov for en ordning med realfagspoeng.

Rangering

Studieplasser er et knapphetsgode og studier som har flere søkere enn studieplasser rangerer søkerne i to kvoter. Ordningen i dag er at halvparten av plassene tilbys søkere som er 21 år eller yngre og har førstegangsvitnemål. De resterende studieplassene tilbys i ordinær kvote. I denne kvoten kan søkerne forbedre karakterer og i tillegg samle tilleggspoeng. Formålet med rangering må være å få best mulig kvalifiserte søkere til høyere utdanning. Det bør også være en målsetning/ambisjon at søkere ikke skal ha ufrivillig opphold mellom videregående og høyere utdanning, ikke bruke penger og tid på å ta opp fag fra videregående skole og at samfunnet får arbeidstakere som står lenger i jobb.

Den største utfordringen med dagens system er alle tilleggspoengordningene. Dette gjelder særlig for populære studier med høye karakterkrav, der det kun er desimaler som skiller de beste søkerne. Det er ulike meninger om loddtrekning, men UHR-Utdanning ønsker i utgangspunktet ikke en slik ordning. Et alternativ kan være at institusjonene kan teste ut dette eller andre tiltak gjennom en frivillig prøveordning eller pilot som evalueres i etterkant. Flere institusjoner har i dag ordninger med opptaksprøver og/eller intervjuer, det er ønskelig

Postadresse
Stortorvet 2
NO-0155 Oslo

Telefon +47 409 14 969
postmottak@uhr.no
www.uhr.no
Org.nr. 917 697 825

Saksbehandler
Ann Elin Brattebø Andersen
ann.elin.b.andersen@uhr.no
Telefon +47 415 53 740

at dette fortsatt skal være mulig i et nytt regelverk. Kanskje kan opptaksprøver/intervjuer være et alternativ til loddtrekning for å kunne skille mellom de med høyest snitt.

UHR-Utdanning mener det bør ryddes i tilleggspoengene. Særlig stilles det spørsmål til alderspoeng. UHR-Utdanning mener at hensynet til å få inn yngre søkere bør vurderes å veie tyngre enn i dag. Kvoten som settes av til søkere som er 21 år eller yngre kan økes på tilbud som er utviklet som fulltidsbaserte campustilbud. En økning av førstegangsvitnemålskvoten vil muligens redusere andelen som tar opp igjen fag fra videregående for å forbedre karakterene. Ikke alle har råd til å ta opp igjen fag som privatist for å komme inn på studier med særlig høye poenggrenser og dette kan føre til en sterkere sosial skjevrekuttering. Det er uheldig.

UHR-Utdanning mener det samtidig er viktig at de som ikke presterer godt på videregående skal ha en mulighet til å kunne søke på et senere tidspunkt. Kanskje kunne poeng for relevant arbeidserfaring i stedet for alder være et alternativ.

Organisering

Det synes å være bred enighet om at vi i dag har en god ordning med samordnet opptak. Det norske systemet for samordnet opptak sikrer at et stort antall søkere kan behandles digitalt på bakgrunn av elektroniske vitnemål fra videregående opplæring. Systemet er effektivt, transparent og oppleves rettferdig. Nåværende system har høy legitimitet blant søkerne. Hensikten med regelverket er å sikre at studentene har den kompetansen de trenger for å kunne gjennomføre studiene, og fordele de studieplassene det er konkurranse om, på en mest mulig rettferdig måte. Det er en utfordring at studentene får svar sent, men dette vil forhåpentligvis bli bedre med et mer moderne opptakssystem.

I dag har vi en felles forskrift med mulighet for spesielle opptakskrav på enkelte studier. Felles regelverk gjør det enklere for søkerne. Det er bred enighet om at det fortsatt bør være et felles regelverk, men at det også må være mulighet for å ha spesielle opptakskrav på enkelte studier.

UHR ser frem til å følge utvalgsutvalgets videre arbeid, og ser fram til at utvalgets anbefalinger kommer på formell høring.

Vennlig hilsen

Nina Sandberg
generalsekretær

Ann Elin Brattebø Andersen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR